

Sanja Delač Fabris

Lovro Borovec

RODNA (NE)RAVNOPRAVNOST: STAVOVI I PERCEPCIJA GRAĐANA PREMA ŽENAMA POLICIJSKIM SLUŽBENICAMA

Sažetak

Rad na temu Rodna (ne)ravnopravnost; stavovi i percepcija građana prema policijskim službenicama u odnosu na policijske službenike temelji se na istraživanju provedenom među građanima Istarske županije i rezultatima dobivenim terenskim istraživanjem te pregledom relevantne literature. Cilj istraživanja bio je utvrditi stavove građana prema policijskim službenicama te razlike u tim stavovima u odnosu na spol ispitanika. Istraživanje je provedeno na području Istarske županije anketiranjem građana. Anketni upitnik korišten u svrhu istraživanja sastojao se od tri seta pitanja koja su se odnosila na sociodemografska obilježja, ispitivanje stavova građana o uspješnosti žena u obavljanju policijskih poslova u odnosu na muške kolege, te stavove o policijskim službenicama u odnosu na njihovu motiviranost, stručnost u postupanju, uspješnost u zaštiti žena i djece itd. Rezultati rada uspoređeni su s rezultatima prethodno provedenog istraživanja stavova i percepcije policijskih službenika prema ženama u policiji također provedenog na području Istarske županije. Rezultati pokazuju uglavnom pozitivne stavove prema ženama u policiji te nisu utvrđene značajne razlike u stavovima s obzirom na spol ispitanika.

Ključne riječi: rodna (ne)ravnopravnost, policijske službenice, stavovi građana, uspješnost policijskih službenica, Istarska županija.

1. UVOD

Bez obzira na povijesno razdoblje, kulturološki kontekst i predio svijeta, sveprisutna je tradicionalna rodna raspodjela zanimanja, koja iznova postavlja pitanje rodne ravnopravnosti žena u svim sferama života; pa tako i pitanje položaja žena u policijskom, tradicionalno muškom zanimanju.

Teme rodne ravnopravnosti posljednji 50 godina dobile su na važnosti i utkane su u sve aspekte društva, te postale važno društveno i političko pitanje. Na političkom planu gledano, takve teme svakodnevno imaju važnu ulogu u nacionalnom i međunacionalnom značaju.

Evidentan je broj provedenih istraživanja na temu rodne ravnopravnosti i položaja žena u svijetu, dok su kod nas zastupljena u znatno manjem broju. U Hrvatskoj je do povećanja broja znanstveno rodnog istraživanja i analize kao važnog alata za oblikovanje javnih politika u području ravnopravnosti spolova, došlo uvođenjem Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, te Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine a kao novog standarda.

Pitanje rodne ravnopravnosti zaokuplja veliki broj istraživača, no usprkos tome malo je istraživanja o položaju žena u policijskom dominantno muškom sustavu. S ciljem unaprjeđenja i razvoja rodno osjetljive politike i prakse, na čvrstoj podlozi, dokazima utemeljenoj, bilo je neophodno provesti istraživanja. Svrha istraživanja bila je doći do relevantnih podataka o stavovima i percepcijama policijskih službenica i službenika, ali i građana, prema ženama policijskim službenicama. Rodna osjetljivost pomaže policijskim organizacijama da budu učinkovitije, uspješnije i odgovornije; a procjene će jasno prikazati probleme i pomoći tome da se naponi usmjere prema ključnim područjima (Montgomery, 2012.).

Međutim, nedovoljna su istraživanja položaja žena u društvu, posebno u onom tradicionalno muškom odnosno policijskom sustavu. Ista je situacija i u drugim sigurnosnim sustavima u koje je žena relativno kasno kročila, i gdje postoji raspodjela moći i autoriteta, odnosno podjela rukovodećih funkcija na muškarce i žene. Policijski posao percipira se kao opasan i svojim karakteristikama predodređen jačem, muškom spolu, dok su za ženu u odori neizbježne predrasude, krive percepcije te negativni stavovi. Kako navodi Giddens (2007), u sociološkom pristupu spolu razmatraju se anatomske i fiziološke razlike koje određuju muška i ženska tijela, a kada govore o rodu – govore o psihičkim, kulturološkim i društvenim razlikama između muškarca i žene. Spol se odnosi na tjelesne karakteristike tijela, rod se tiče socijalno naučenih oblika ponašanja; te stoga spolne i rodne podjele nisu iste. Ako iz ovoga zaključimo da određeni spol ne bi trebao imati prepreka pri rješavanju policijskih poslova i ispunjenju zadaća, rodna pripadnost mogla bi u tome biti presudna, jer je društveno kulturno uvjetovana, a društvo se svojih uvjerenja i predrasuda teško oslobađa (Delač Fabris, Borovec, 2019).

Od nekada isključivo muškog zanimanja rezerviranog za „jači“ spol, do danas kada zanimanje nije više rezervirano za muškarce, taj tradicionalni pristup policijskom poslu mijenja se i u odnosu prema građanima. Policijski posao prestaje biti usmjeren na represiju prema osobama koje se kažnjivo ponašaju, daje se veća pozornost preventivnom pristupu, te se sve više okreće paradigmama koje policiju definiraju kao javni servis namijenjen potrebama građana u području sigurnosti. Policijska se služba usmjerava na potrebe građana, na pružanje pomoći i usluga, te postaje sve više senzibilizirana za probleme građana, čemu doprinose žene zbog svog senzibiliteta prema drugima, tako da je policijski posao pod značajnim utjecajem spola (Acker, 1990, prema Davisu 2005; Delač Fabris, Borovec, 2019; Borovec, 2017.).

Iako su deklaracije i konvencije omogućile ženama ulazak u muški posao, ostaje i dalje pitanje ravnopravnosti u tradicionalno muškom zanimanju te diskriminacija kada je u

pitanju podjela poslova, rukovodećih radnih mjesta i same visine prihoda. Dvostruki je faktor diskriminacije za žene u muškim zanimanjima: unutarnji koji se odnosi na predrasude radnih kolega, te vanjski od strane okoline. Kako bi izmijenile negativne stavove, prisiljene su mnogo više raditi i dokazivati se u poslu, ne bi li se izborile tek za prividnu jednakost. Iako se ženama priznaju pojedine ženske karakteristike kao poželjne u policijskom poslu i kao takve se cijene, i dalje okolina, ali i kolege, percipiraju žene kao fizički nespremlne, nedovoljno agresivne, mentalno slabe, naivne i nesposobne za stjecanje povjerenja građana (Delač Fabris, Borovec, 2019; Balkin, 1982; Bell, 1988, Charles, 1982; Palombo, 1992, prema Davis, 2005; Martin, 1996).

Ono što za znanstvene discipline koje se bave istraživanjima i fenomenima rodni odnosa svakako ostaje važno pitanje jest, zašto se na temelju bioloških razlika spolova utemeljuju rodne stratifikacijske razlike u gotovo svim društvima ili u većini poznatih društava i to na taj način da muškarci u pravilu zauzimaju hijerarhijski više pozicije, a žene u pravilu niže ili su na samome dnu (Kamenov, Galić, 2011). Prema većini teoretičara roda, uključujući i feminističke teorije, ta disproporcija nema biološko porijeklo nego proizlazi iz „sociokulturnih čimbenika“ (Ortner, 1974 prema Kamenov, Galić, 2011).

2. POVIJESNI PREGLED POLOŽAJA ŽENA I PREGLED ISTRAŽIVANJA U PODRUČJU RAVNOPRAVNOSTI U POLICIJSKOM SUSTAVU

Povijesni ulazak žena u policiju datira od prije 150 godina, sredinom 19. stoljeća, te je značio jednu od najznačajnijih izmjena u policiji kada su angažirane radi svojih vještina kako bi posredovale u rješavanju problema povezanih sa ženama i djecom. Ulazak u policijski sustav povezuje se uz potrebu postojanja žena koje bi nadgledale žene i djecu u zatvorima, pritvorima i duševnim bolnicama (Hipp, Rizo, 2010). Ulazak žena u policijski sustav bio je izrazito spor i do danas ostaje činjenica da su ženama dodjeljivana „kulturno i društveno primjerena“ radna mjesta poput administrativnih radnih mjesta. Ako obavljaju operativne poslove, njihov rad odnosi se na postupanje sa ženama i djecom poput maloljetničke delinkvencije, postupanja sa ženama počiniteljima kaznenih djela, zlostavljanja djece i obiteljsko nasilje (Becker i sur. 2012, prema Balgač 2017: str. 32).

Od prvih početaka do danas integracija žena i njihova zastupljenost u policijskim redovima ide prema naprijed čemu u prilog govore i statistički podaci, naime, 2009. godine u MUP-u je bilo zaposleno 13,5 % žena, dok je u siječnju 2018. godine postotak porastao i iznosi 18 %. U Policijskoj upravi Istarskoj broj zaposlenih žena 2017. godine iznosio je 23 % od ukupnog broja zaposlenih policijskih službenika. Prema europskim standardima, u operativnim poslovima žene bi trebale biti zastupljene od 25 do 30 %¹.

Godina 2018. završila je sa zastupljenošću od 18,02 posto žena policijskih službenica, od čega ih je 10,54 % na rukovodećim pozicijama. Treba naglasiti da 44 % žena iz Ministarstva

¹ http://stari.mup.hr/UserDocImages/Glasilo%20MUP/2010/br46_prilog.pdf - pristupljeno 14. siječnja 2018. u 08,30 sati.

ima višu ili visoku naobrazbu. Uzevši u obzir činjenicu da su među ovogodišnjim novim polaznicima Policijske akademije žene zastupljene sa 30 %, može se pretpostaviti daljnji porast zastupljenosti žena u policiji.²

Kada govorimo o položaju žena na tržištu rada, rodnoj ravnopravnosti i diskriminaciji, te odnosu javnosti prema diskriminaciji, možemo zaključiti da je u Hrvatskoj provedeno relativno malo istraživanja. Većina podataka o istraživanju rodne ravnopravnosti crpi se iz inozemne literature, gdje su istraživanja o rodnoj ravnopravnosti u svim sferama društva, pa tako i u policijskom sustavu mnogo češća.

Međutim kako navode Kamenov i Galić (2011), istraživanja koja su se bavila pitanjima rodnih nejednakosti, dispariteta rodnih uloga, usklađivanja majčinstva i profesije, rodne podjele rada u kući, utjecaja tranzicije na modernizaciju ženskih uloga u obitelji i društvu, tržišta rada i rodne segregacije rada, tradicionalnog i modernog seksizma, veza između seksizma i religioznosti, rodnih stereotipa u obrazovanju itd., pokazala su različite aspekte rodne diskriminacije u hrvatskome društvu.

Istraživanja se uglavnom provode ciljano o položaju žena na tržištu rada, političkoj participaciji, ženama s invaliditetom, seoskim ženama, ženama pripadnicama nacionalnih manjina, kao i različitim aspektima nasilja nad ženama, te su sva ta istraživanja mahom dala zanimljive i vrijedne rezultate. O ženama u sustavu sigurnosti, posebice policiji gdje se zastupljenost iz godine u godinu povećava, istraživanja je malo, a s njima se mahom bave ženska udruženja u policijskim sustavima kako bi međusobno doprinijela jačanju žena unutar tih pretežno muških sustava. Glavnina rodnih studija o ženama u policiji usmjerena je na novačenje i zadržavanje žena u organizaciji, nekoliko je studija koje propituju stavove kolega spram žena policijskih službenica, a iako malobrojna zanimljiva su i istraživanja o percepciji javnosti o sposobnostima žena policijskih službenica (Montgomery, 2012; Chu, 2013 prema Davis, 2005; Chu, 2013 prema Balgač; Delač Fabris, Borovec, 2019).

Istraživanja pokazuju da se s godinama povećao broj zastupljenosti žena u policijskom sustavu, te noviji datumi govore o zastupljenosti žena u demokratskim društvima u postotku od 25 %, s njihovom manjom prisutnošću na rukovodećim položajima, dok Britansko udruženje žena u policiji (BAWP) prema rezultatima provedenog istraživanja daje preporuku kako je 35,0 % žena u policiji nužno za primjereni napredak i kulturnu integraciju (Prenzel, Sinclair, 2013; Balgač, 2017).

Uspoređujući istraživanja razvidno je da se ženama i u radnim odnosima najčešće dodjeljuju radna mjesta prema rodnim ulogama, čime se preslikavaju obiteljske uloge, uloge koje žene prate kroz obrazovanje i na koncu pri zapošljavanju (Kamenov, Galić, 2011). Tako se ženama umjesto rukovodećih radnih mjesta, predviđenih uglavnom za muškarce, često dodjeljuju mjesta „kulturno i društveno primjerenija“ poput administrativnih radnih mjesta. Kod obavljanja operativnih poslova rad se odnosi na postupanje sa ženama i djecom,

² <https://www.svjetsigurnosti.com/svjetska-konferencija-zena-u-sigurnosti/> - pristupljeno 23. 12. 2019. u 10,22 sati.

poput maloljetničke delinkvencije, postupanja sa ženama počiniteljima kaznenih djela, zlostavljanom djecom i žrtvama obiteljskog nasilja.

Neophodno je napomenuti važnost istraživanja za unaprjeđenje rodno osjetljive politike i prakse, te istaknuti neke od bitnih istraživanja koja daju nadu da se društvo mijenja i prihvaća ženu u policijskom sustavu. Istraživanja provedena u Sjedinjenim Američkim Državama pokazuju da su najveće prepreke stavovi muških kolega, no oni sve više prihvaćaju raditi sa ženama, dok javnost percipira žene kao sposobne i kompetentne za obavljanje policijskih poslova (Davis, 2005; Hipp, Rizzo, 2010;). Bitno je napomenuti da se u istraživanjima koje su proveli Hipp i Rizo (2010) došlo do zaključaka da su policijske službenice obrazovanije od svojih kolega te pokazuju superiornije menadžerske vještine, imaju bolje komunikacijske vještine, racionalnije su i opreznije u postupanju, a u konačnici pozitivno utječu na muškarce te kod njih povećavaju ovu tendenciju. Policijski službenici koji sa ženama obavljaju ophodnje manje su agresivni, građani se manje pritužuju na postupanje policijskih službenica, a one se manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan nje, i vrlo uspješno postupaju sa ženama žrtvama nasilnih kaznenih djela.

Prvo istraživanje vezano za rodnu ravnopravnost unutar policijskog sustava u Republici Hrvatskoj provedeno je 2009. godine (SEPCA, 2010), a rezultati su vrlo zanimljivi te kazuju da su žene djelotvornije na poslovima i zadacima koji zahtijevaju komunikaciju, empatičnost, analitičnost, pedantnost i slično; a to su rad s djecom, građanima, žrtvama nasilja, također u istragama zločina, prikupljanju informacija, operativnom promatranju, pretragama osoba ženskog spola, prevenciji, administraciji, pripremi dokumenata, kontroli prometa i slično. Muškarci su uspješniji na poslovima koji traže tjelesnu snagu, uporabu sredstava prisile, osiguranje javnih okupljanja visokog rizika, uhićenja počinitelja kaznenih djela koji pružaju otpor, smjenski i noćni rad u interventnim jedinicama, izlaganje ekstremnim temperaturama (zbog bolje termoregulacije) i sl.

Sljedeće sveobuhvatno istraživanje procjenjuje područje rodne osjetljivosti policijske prakse u Hrvatskoj 2013. godine (Balgač, 2017), a dobiveni rezultati pokazuju da najveću razliku između muškaraca i žena u policiji rade sami muškarci i to posebno dvije kategorije muškaraca: stariji kolege i rukovoditelji. Sljedeća utvrđena kategorija onih koji nalaze razliku jesu građani, ponajprije muškarci te, u konačnici, policijske službenice koje i same doživljavaju razliku na temelju spola. U opisu organizacijske klime u odnosu na žene u policiji utvrđeno je kako značajan dio ispitanica organizacijsku klimu doživljava nepovoljno s obzirom na to da se na žene gleda kao na manje sposobne za policijski posao. Propitujući u kojoj se mjeri negativni stavovi prema ženama u policiji izražavaju izravno, a u kojoj posredno (prikriveno), gotovo sve ispitanice smatraju da su prisutna oba načina izražavanja negativnih stavova.

Posljednje istraživanje provedeno u Republici Hrvatskoj 2017. godine (Delač Fabris, Borovec, 2019) imalo je za cilj ispitati stavove i percepciju žena u policiji prema nekim karakteristikama, a provedeno je unutar policijskog sustava ispitivanjem stavova žena i muškaraca na području Policijske uprave istarske. Rezultati istraživanja dali su zanimljive rezultate, te se očituju u statistički značajnoj razlici između stavova policijskih službenica

i policijskih službenika prema ženama u policiji, dok su stavovi policijskih službenica daleko pozitivniji. S najvećim postotkom ispitanici su se složili s tvrdnjama da su policijske službenice urednijeg izgleda, uspješnije u zaštiti djece i žena od nasilja, te da se policijski službenici kod pružanja intervencija zaštitnički ponašaju prema svojim kolegicama. Policijski službenici tako svojim kolegicama priznaju da su bolje i uspješnije od muškaraca u službi samo kada je u pitanju otvorenost u komunikaciji, urednost u izgledu, uspješnost u zaštiti žena i djece žrtava nasilja, te percipiraju da žene brže napreduju u službi, iako za posljednju tvrdnju sva prethodno provedena istraživanja prikazuju sporiji napredak u službi, dok se većina stavova dobivenih ovim istraživanjem gotovo potpuno podudara s istraživanjima provedenim u inozemstvu.

Uspoređujući rezultate istraživanja provedenih u Republici Hrvatskoj s istraživanjima provedenim u inozemstvu, možemo ustvrditi da u najvećoj mjeri potvrđuju rezultate inozemnih istraživanja o postojanju razlika u stavovima o ženama u policiji utemeljenim na spolu.

3. CILJEVI ISTRAŽIVANJA, HIPOTEZE I METODE RADA

3.1. Cilj istraživanja

Ciljevi istraživanja o stavovima građana prema ženama u policiji jesu:

1. Utvrditi stavove građana Istarske županije prema ženama u policiji;
2. Utvrditi postoje li rodne razlike u stavovima prema ženama u policiji.

3.2. Hipoteza

U skladu s navedenim ciljevima postavljena je sljedeća hipoteza:

H0: ne postoje statistički značajne razlike između muškaraca i žena, stanovnika Istarske županije u stavovima prema ženama u policiji.

3.3. Opis uzorka

Istraživanje je provedeno na uzorku od 205 stanovnika Istarske županije iz ukupno 19 gradova, općina i mjesta (Bale, Barban, Beram, Buje, Buzet, Cerovlje, Gračišće, Kanfanar, Lindar, Lupoglav, Medulin, Pazin, Pula, Poreč, Rovinj, Tinjan, Umag, Vodnjan, Žminj). U uzorku 59 % su žene, a 41 % muškarci. Ispitanici su u dobi od 18 do 86 godina, a u odnosu na stručnu spremu 5 % ima nižu stručnu spremu, 44 % srednju, a 50 % višu ili visoku stručnu spremu i 1 % doktorat. Većina ispitanika je zaposlena (79 %) i to najviše u privatnom sektoru (44 %), zatim javnom sektoru (36 %), 11 % je umirovljenika te 6 % učenika ili studenata. U najvećoj mjeri ispitanici žive u mjestima između 10.000 i 20.000 stanovnika (44 %).

3.4. Anketni upitnik

U istraživanju je korišten upitnik kojim su istraživani stavovi građana prema ženama u policiji.

Anketni upitnik sadrži ukupno 35 varijabli kojima se ispituju stavovi o policijskim službenicama te odnos prema njima. Odgovori su ponuđeni na skali Likertovog tipa (1 – uopće se ne slažem, 2 – uglavnom se ne slažem, 3 – niti se slažem niti se ne slažem, 4 – uglavnom se slažem, 5 – u potpunosti se slažem). Uz spomenuto, korištena je i skala kojom se ispituje vidljivost policije, zatim iskustva građana s policijom, viktimizacija u posljednjih godinu dana. Jedna baterija od sedam pitanja odnosi se i na stavove ispitanika o uspješnosti policijskih službenica u pojedinim vrstama policijskih poslova. Također upitnik sadrži i određene socio-demografske varijable.

Postupak prikupljanja podataka proveden je terenskim anketiranjem na stratificiranom uzorku građana Istarske županije u mjesecu rujnu i listopadu 2019. godine. Anketni upitnik distribuiran je na teren putem poznanika, te je slučajno odabranim, ali punoljetnim građanima ponuđeno dragovoljno sudjelovanje u anketiranju.

3.5. Metode rada

Obrada podataka provedena je u statističkom programu SPSS i to na način da je provjerena valjanost i pouzdanost korištenog upitnika. Faktorska struktura upitnika provjerena je konfirmatornom faktorskom analizom, s obzirom na to da se varijable već i po svojem smislu mogu svrstati u određena područja, te da je i u ranijim istraživanjima potvrđena faktorska pripadnost određenih skupova varijabli, posebno u odnosu na vidljivost policije (Borovec, 2013), a utvrđena je i visoka pouzdanost upitnika jer Conbachova alfa iznosi 0,96. Provedenom faktorskom analizom, čija je opravdanost potvrđena vrijednostima pokazatelja Kaiser-Meyer-Olkinovom (KMO) mjerom koja je kod svih faktora veća od 0,6 – te Barlettovim testom koji je u svim slučajevima bio značajan, dobiveni su sljedeći faktori:

- Stavovi prema policijskim službenicama ($\alpha=0,97$);
- Odnos prema policijskim službenicama ($\alpha=0,77$);
- Stavovi o uspješnosti policijskih službenica u pojedinim policijskim poslovima ($\alpha=0,93$);
- Vidljivost policije ($\alpha=0,47$).

S obzirom na to da cilj ovog rada nije faktorska analiza, njezini rezultati neće biti detaljnije prikazani, međutim, sažimanje podataka u spomenute faktore bit će korišteno za naknadne multivarijatne obrade podataka.

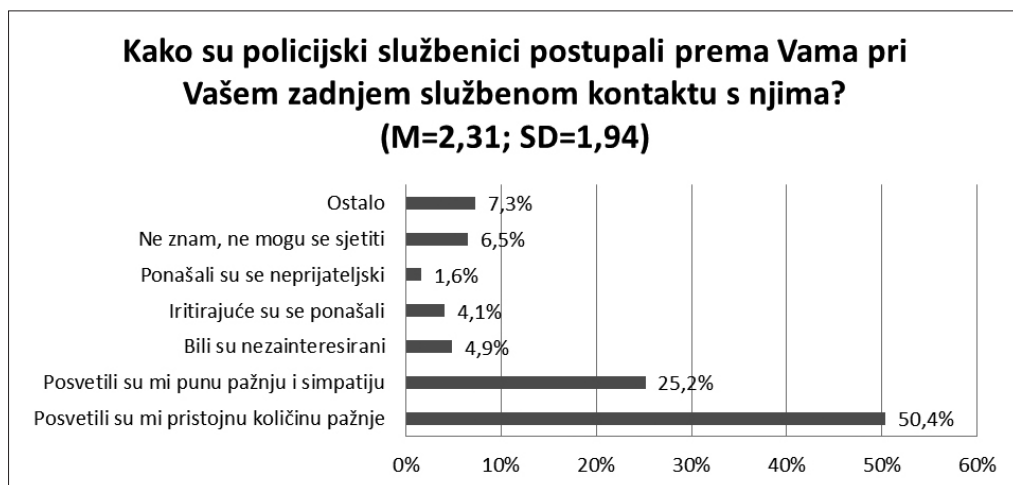
4. REZULTATI

Rezultati su prikazani deskriptivnom statistikom za sve varijable mjerene u ovom istraživanju. Uz deskriptivnu analizu dobivenih rezultata, proveden je i t-test nezavisnih

uzoraka, radi usporedbe srednje vrijednosti rezultata dobivenih u uzorku žena i u uzorku muškaraca.

Rezultati ovog istraživanja pokazuju da 78 % ispitanika nema nikog unutar obitelji tko je zaposlen kao policijski službenik (22 % ima), međutim čak 54 % ispitanih građana među policijskim službenicima ima prijatelje. Ovi su podaci prikupljeni s obzirom na to da mogu imati utjecaja na rezultate istraživanja.

Vežano za kontakt s policijom u posljednjih godinu dana, iz bilo kojeg razloga, 45 % ispitanika je imalo kontakt, a preostalih 55 % nije. Rezultati prikazani na grafikonu 1 pokazuju da je odnos policije prema građanima bio pozitivan (u 50 % slučajeva policijski su službenici građanima posvetili pristojnu količinu pozornosti, a u 25 % slučajeva punu pozornost i simpatiju).

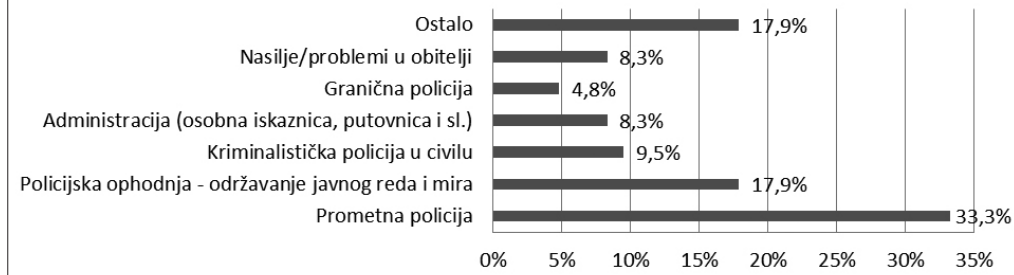
Od svih ispitanika njih 22,8 % imalo je neugodno iskustvo s policijom. Negativno iskustvo građana s policijskim službenicima najčešće se odnosilo na prometnu policiju (33 %), a

Grafikon 1. Odnos policijskih službenika prema građanima

zatim na policijske ophodnje koje su održavale javni red i mir (18 %). Neugodno iskustvo najrjeđe je povezano s postupanjem granične policije (5 %) – rezultati su prikazani u grafikonu 2.

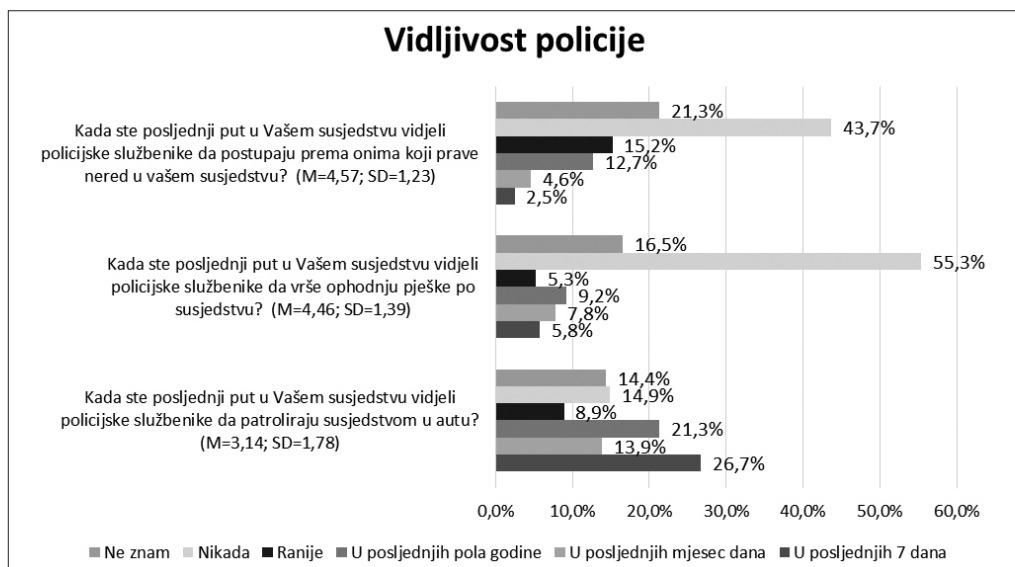
Uz što je bilo vezano Vaše posljednje neugodno iskustvo s policijom?

Grafikon 2. Neugodna iskustva građana s policijom u odnosu na područja policijskog rada

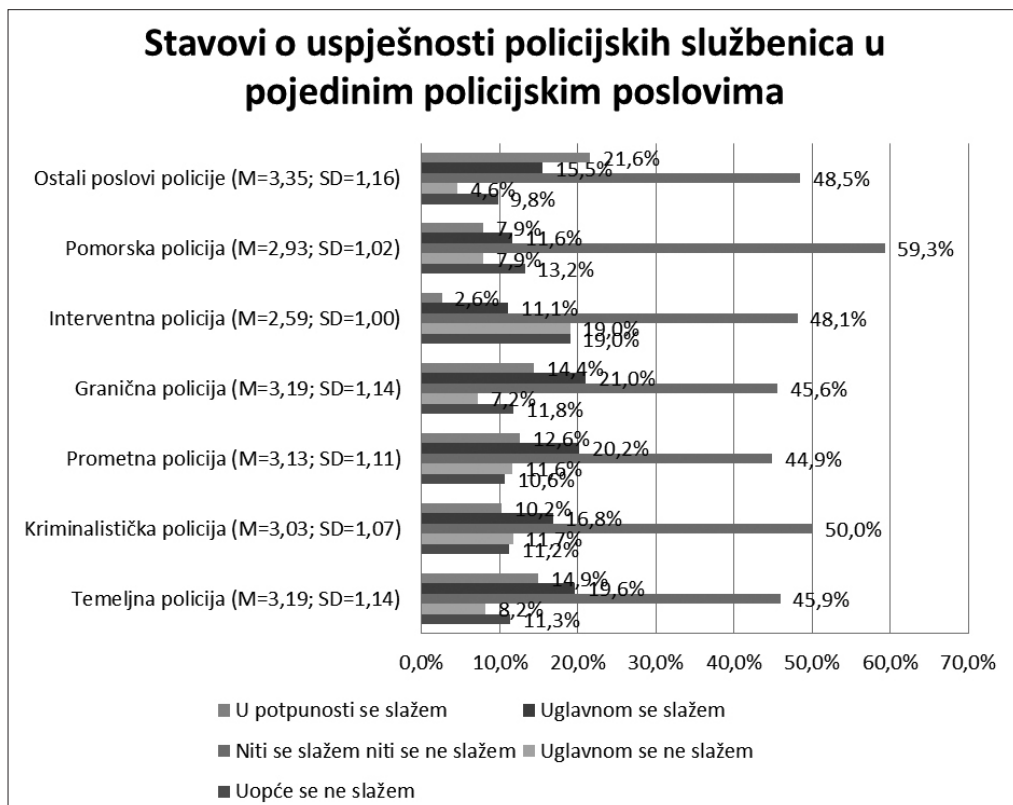
U posljednjih godinu dana viktimizirano je 25,2 % građana. Njih 10,2 % doživjelo je da im je ukradena imovina, 5,8 % bilo je izvrgnuto nasilju, a 9,2 % doživjelo je neko drugo kazneno djelo.

Građani relativno rijetko viđaju policiju u obavljanju njihovih aktivnosti, a kada ih vide, to je najčešće u ophodnji automobilom. Znatno rjeđe građani policiju vide da provodi ophodnju pješice, odnosno da postupa prema osobama koje prave nered. Vidljivost policije posebno je važna u kontekstu povezanosti sa strahom od kriminala, odnosno doživlja sigurnosti (Borovec, 2019). Rezultati na skali Vidljivost policije prikazani su u grafikonu 3.

Grafikon 3. Vidljivost policije

Cilj ovog rada bio je, između ostalog, ispitati kako građani vide uspješnost policijskih službenica u odnosu na pojedine vrste policijskih poslova (grafikon 4). Rezultati pokazuju da ostale policijske poslove te poslove granične i temeljne policije građani najčešće vide kao one u kojima su policijske službenice uspješnije od policijskih službenika. U najmanjoj mjeri to se odnosi na poslove interventne policije. Međutim, po frekvenciji pojedinih odgovora, najčešći su odgovori „ niti se slažem, niti se ne slažem“ s pojedinim tvrdnjama.

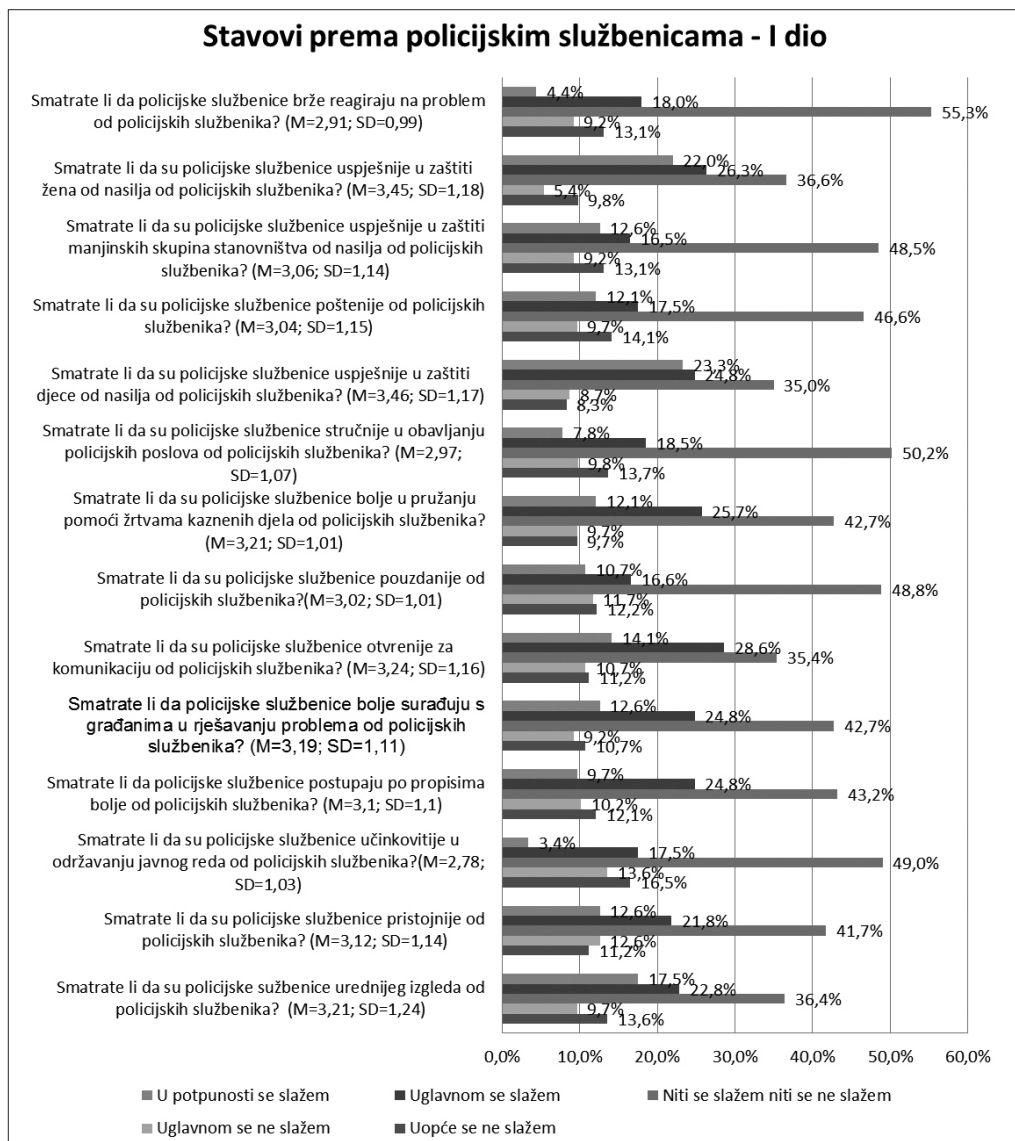

Grafikon 4. Uspješnost policijskih službenica u odnosu na policijske službenike u pojedinim vrstama policijskih poslova

Centralni dio ovog rada predstavljaju rezultati istraživanja koji se odnose na stavove građana prema policijskim službenicama. Skala se sastoji od tvrdnji koje predstavljaju stavove prema policijskim službenicama, njihovu izgledu, ponašanju, uspješnosti u radu, komunikaciji, pouzdanosti, stručnosti, komunikativnosti i drugome (grafikon 5 i 6).

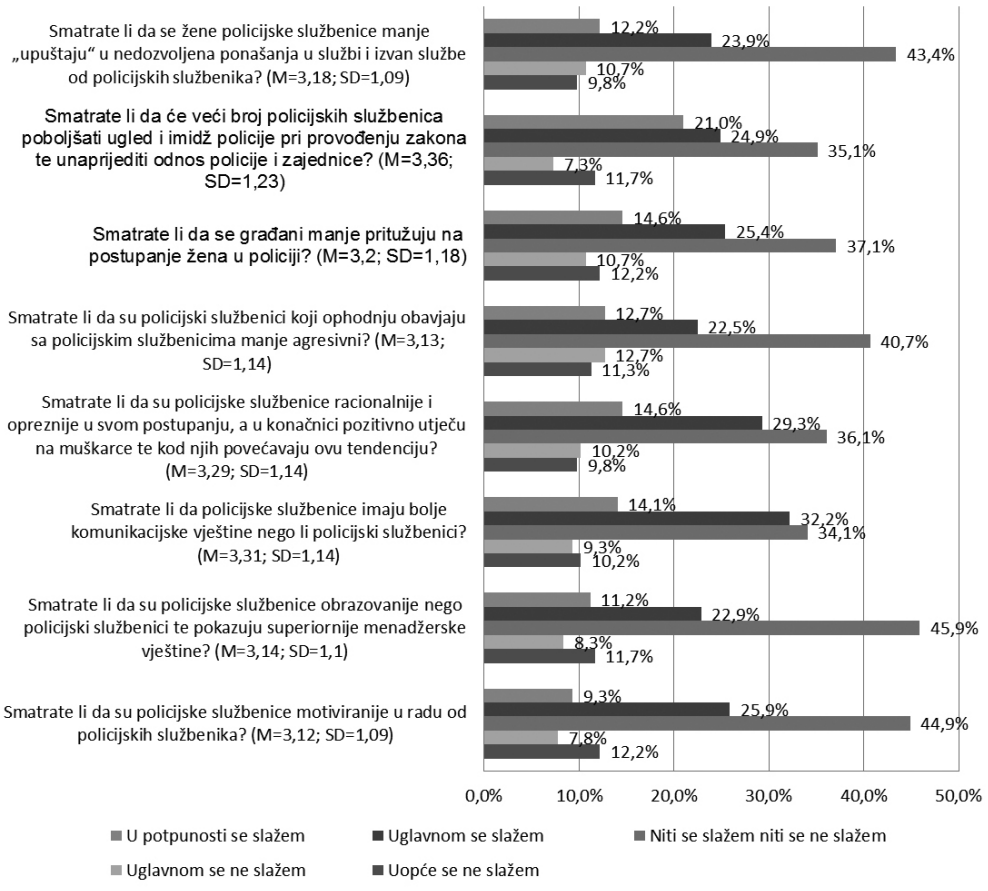
Najviši rezultati u smislu slaganja s tvrdnjama dobiveni su na varijablama: policijske službenice su uspješnije u zaštiti djece od nasilja (M = 3,46), policijske službenice su uspješnije u zaštiti žena od nasilja (M = 3,45), veći broj policijskih službenica povećat će ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos sa zajednicom

(M = 3,36) i policijske službenice imaju bolje komunikacijske vještine negoli policijski službenici (M = 3,31). S druge pak strane, stupanj slaganja najniži je u odnosu na tvrdnje da su policijske službenice učinkovitije u održavanju javnog reda i mira (M = 2,78), da brže od policijskih službenika reagiraju na probleme (M = 2,91) te da su pouzdanije od policijskih službenika (M = 3,02). Prema rezultatima na ukupnom uzorku može se zaključiti da se većina ispitanika izjašnjava neutralno, odnosno, da je prema frekvenciji najčešći odgovor ispitanika „niti se slažem, niti se ne slažem“.

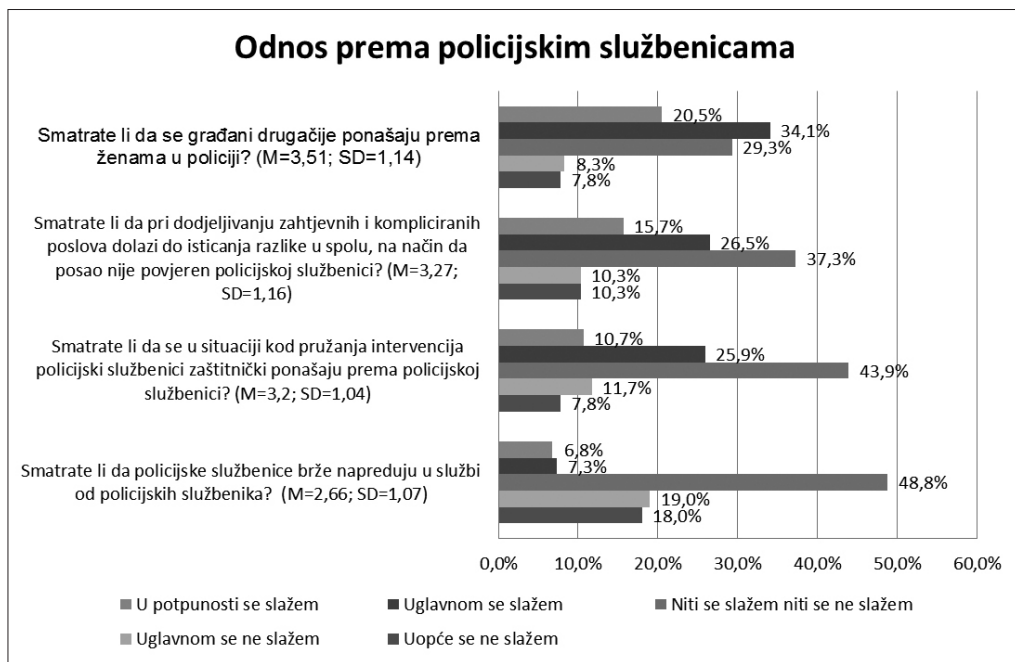
Grafikon 5. Stavovi prema policijskim službenicama – I. dio

Stavovi prema policijskim službenicima - II dio

Grafikon 5. Stavovi prema policijskim službenicima – II. dio

Faktorskom analizom upitnika u obradi varijabli koje se odnose na stavove prema policijskim službenicima, ekstrahiran je i faktor „Odnos prema policijskim službenicima“ na koji su se projicirale četiri varijable. One se odnose na ponašanje građana prema policijskim službenicima, zaštitnički odnos njihovih muških kolega prema njima, njihovo napredovanje u službi te odnos prema njima prilikom dodjeljivanja zahtjevnijih poslova. Najviša razina slaganja ispitanika dobivena je na tvrdnji da se građani drugačije ponašaju prema ženama u policiji (M=3,51), a najniža na tvrdnji da policijske službenice brže napreduju u službi (M=2,66).

Grafikon 6. Odnos prema policijskim službenicima

Drugi cilj ovog rada nastojao je utvrditi postoje li rodne razlike među građanima Istarske županije u odnosu na stavove prema policijskim službenicima (tablice 1, 2 i 3). U testiranju razlike korišten je t-test nezavisnih uzoraka radi usporedbe srednjih vrijednosti u svim mjerenim obilježjima. Rezultati t-testa pokazuju da ne postoje statistički značajne razlike u velikoj većini mjerenih obilježja, odnosno da razlike postoje samo na dvije varijable iz skale „Odnos prema policijskim službenicima“ i to: „Smatrate li da se u situaciji kod pružanja intervencija policijski službenici zaštitnički ponašaju prema policijskoj službenici?“ ($t(205) = 2,124, p < 0,5$) i „Smatrate li da se građani drugačije ponašaju prema ženama u policiji?“ ($t(205) = 2,203, p < 0,05$). Rezultati srednjih vrijednosti pokazuju da se muškarci više slažu sa spomenutim tvrdnjama od žena. U odnosu na ove rezultate pomoću Eta kvadrata izračunata je veličina utjecaja (engl. *Effect size*). Veličina utjecaja kod razlika na varijabli „Smatrate li da se u situaciji kod pružanja intervencija policijski službenici zaštitnički ponašaju prema policijskoj službenici?“ iznosi $Eta^2 = 0,02$ (mali utjecaj), jednako kao i na varijabli „Smatrate li da se građani drugačije ponašaju prema ženama u policiji?“ $Eta^2 = 0,02$ (mali utjecaj).

Tablica 1. Rezultati t-testa na stavovima građana prema policijskim službenicima – I. dio

Tvrdnja	Spol	Mean	Std. Dev.	T	p	Mean Difference																																																																																																																														
Smatrate li da su policijske službenice urednijeg izgleda od policijskih službenika?	M	3,24	1,4	0,37	0,709	0,07																																																																																																																														
	ž	3,17	1,11				Smatrate li da su policijske službenice pristojnije od policijskih službenika?	M	3,29	1,17	1,861	0,064	0,3	ž	2,99	1,08	Smatrate li da su policijske službenice učinkovitije u održavanju javnog reda od policijskih službenika?	M	2,77	1,09	-0,052	0,959	-0,01	ž	2,78	0,99	Smatrate li da policijske službenice postupaju po propisima bolje od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	0,998	0,319	0,16	ž	3,02	1,04	Smatrate li da policijske službenice bolje surađuju s građanima u rješavanju problema od policijskih službenika?	M	3,33	1,17	1,494	0,137	0,24	ž	3,09	1,06	Smatrate li da su policijske službenice otvorenije za komunikaciju od policijskih službenika?	M	3,28	1,22	0,486	0,627	0,08	ž	3,2	1,12	Smatrate li da su policijske službenice pouzdanije od policijskih službenika?	M	3,15	1,12	1,1407	0,161	0,22	ž	2,93	1,08	Smatrate li da su policijske službenice bolje u pružanju pomoći žrtvama kaznenih djela od policijskih službenika?	M	3,1	1,07	-1,174	0,242	-0,18	ž	3,28	1,1	Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08	ž	2,99	1,04	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291
Smatrate li da su policijske službenice pristojnije od policijskih službenika?	M	3,29	1,17	1,861	0,064	0,3																																																																																																																														
	ž	2,99	1,08				Smatrate li da su policijske službenice učinkovitije u održavanju javnog reda od policijskih službenika?	M	2,77	1,09	-0,052	0,959	-0,01	ž	2,78	0,99	Smatrate li da policijske službenice postupaju po propisima bolje od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	0,998	0,319	0,16	ž	3,02	1,04	Smatrate li da policijske službenice bolje surađuju s građanima u rješavanju problema od policijskih službenika?	M	3,33	1,17	1,494	0,137	0,24	ž	3,09	1,06	Smatrate li da su policijske službenice otvorenije za komunikaciju od policijskih službenika?	M	3,28	1,22	0,486	0,627	0,08	ž	3,2	1,12	Smatrate li da su policijske službenice pouzdanije od policijskih službenika?	M	3,15	1,12	1,1407	0,161	0,22	ž	2,93	1,08	Smatrate li da su policijske službenice bolje u pružanju pomoći žrtvama kaznenih djela od policijskih službenika?	M	3,1	1,07	-1,174	0,242	-0,18	ž	3,28	1,1	Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08	ž	2,99	1,04	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94						
Smatrate li da su policijske službenice učinkovitije u održavanju javnog reda od policijskih službenika?	M	2,77	1,09	-0,052	0,959	-0,01																																																																																																																														
	ž	2,78	0,99				Smatrate li da policijske službenice postupaju po propisima bolje od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	0,998	0,319	0,16	ž	3,02	1,04	Smatrate li da policijske službenice bolje surađuju s građanima u rješavanju problema od policijskih službenika?	M	3,33	1,17	1,494	0,137	0,24	ž	3,09	1,06	Smatrate li da su policijske službenice otvorenije za komunikaciju od policijskih službenika?	M	3,28	1,22	0,486	0,627	0,08	ž	3,2	1,12	Smatrate li da su policijske službenice pouzdanije od policijskih službenika?	M	3,15	1,12	1,1407	0,161	0,22	ž	2,93	1,08	Smatrate li da su policijske službenice bolje u pružanju pomoći žrtvama kaznenih djela od policijskih službenika?	M	3,1	1,07	-1,174	0,242	-0,18	ž	3,28	1,1	Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08	ž	2,99	1,04	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																
Smatrate li da policijske službenice postupaju po propisima bolje od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	0,998	0,319	0,16																																																																																																																														
	ž	3,02	1,04				Smatrate li da policijske službenice bolje surađuju s građanima u rješavanju problema od policijskih službenika?	M	3,33	1,17	1,494	0,137	0,24	ž	3,09	1,06	Smatrate li da su policijske službenice otvorenije za komunikaciju od policijskih službenika?	M	3,28	1,22	0,486	0,627	0,08	ž	3,2	1,12	Smatrate li da su policijske službenice pouzdanije od policijskih službenika?	M	3,15	1,12	1,1407	0,161	0,22	ž	2,93	1,08	Smatrate li da su policijske službenice bolje u pružanju pomoći žrtvama kaznenih djela od policijskih službenika?	M	3,1	1,07	-1,174	0,242	-0,18	ž	3,28	1,1	Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08	ž	2,99	1,04	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																										
Smatrate li da policijske službenice bolje surađuju s građanima u rješavanju problema od policijskih službenika?	M	3,33	1,17	1,494	0,137	0,24																																																																																																																														
	ž	3,09	1,06				Smatrate li da su policijske službenice otvorenije za komunikaciju od policijskih službenika?	M	3,28	1,22	0,486	0,627	0,08	ž	3,2	1,12	Smatrate li da su policijske službenice pouzdanije od policijskih službenika?	M	3,15	1,12	1,1407	0,161	0,22	ž	2,93	1,08	Smatrate li da su policijske službenice bolje u pružanju pomoći žrtvama kaznenih djela od policijskih službenika?	M	3,1	1,07	-1,174	0,242	-0,18	ž	3,28	1,1	Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08	ž	2,99	1,04	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																				
Smatrate li da su policijske službenice otvorenije za komunikaciju od policijskih službenika?	M	3,28	1,22	0,486	0,627	0,08																																																																																																																														
	ž	3,2	1,12				Smatrate li da su policijske službenice pouzdanije od policijskih službenika?	M	3,15	1,12	1,1407	0,161	0,22	ž	2,93	1,08	Smatrate li da su policijske službenice bolje u pružanju pomoći žrtvama kaznenih djela od policijskih službenika?	M	3,1	1,07	-1,174	0,242	-0,18	ž	3,28	1,1	Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08	ž	2,99	1,04	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																														
Smatrate li da su policijske službenice pouzdanije od policijskih službenika?	M	3,15	1,12	1,1407	0,161	0,22																																																																																																																														
	ž	2,93	1,08				Smatrate li da su policijske službenice bolje u pružanju pomoći žrtvama kaznenih djela od policijskih službenika?	M	3,1	1,07	-1,174	0,242	-0,18	ž	3,28	1,1	Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08	ž	2,99	1,04	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																																								
Smatrate li da su policijske službenice bolje u pružanju pomoći žrtvama kaznenih djela od policijskih službenika?	M	3,1	1,07	-1,174	0,242	-0,18																																																																																																																														
	ž	3,28	1,1				Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08	ž	2,99	1,04	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																																																		
Smatrate li da su policijske službenice stručnije u obavljanju policijskih poslova od policijskih službenika?	M	2,91	1,1	-0,507	0,613	-0,08																																																																																																																														
	ž	2,99	1,04				Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01	ž	3,45	1,16	Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																																																												
Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti djece od nasilja od policijskih službenika?	M	3,46	1,21	0,042	0,967	0,01																																																																																																																														
	ž	3,45	1,16				Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25	ž	2,93	1,13	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																																																																						
Smatrate li da su policijske službenice poštenije od policijskih službenika?	M	3,18	1,17	1,507	0,133	0,25																																																																																																																														
	ž	2,93	1,13				Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11	ž	3,01	1,09	Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																																																																																
Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti manjinskih skupina stanovništva od nasilja, od policijskih službenika?	M	3,12	1,19	0,698	0,486	0,11																																																																																																																														
	ž	3,01	1,09				Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08	ž	3,42	1,16	Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																																																																																										
Smatrate li da su policijske službenice uspješnije u zaštiti žena od nasilja od policijskih službenika?	M	3,5	1,21	0,486	0,628	0,08																																																																																																																														
	ž	3,42	1,16				Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15	ž	2,97	0,94																																																																																																																				
Smatrate li da policijske službenice brže reagiraju na problem od policijskih službenika?	M	2,82	1,05	-1,058	0,291	-0,15																																																																																																																														
	ž	2,97	0,94																																																																																																																																	

Tablica 2. Rezultati t-testa na stavovima građana prema policijskim službenicima – II. dio

Tvrđnja	Spol	Mean	Std. Dev.	T	p	Mean Difference																																																																		
Smatrate li da su policijske službenice motiviranije u radu od policijskih službenika?	M	3,05	1,1	-0,799	0,425	0,12																																																																		
	ž	3,17	1,08				Smatrate li da su policijske službenice obrazovanije nego policijski službenici te pokazuju superiornije menadžerske vještine?	M	3,13	1,14	-0,043	0,965	0,006	ž	3,14	1,07	Smatrate li da policijske službenice imaju bolje komunikacijske vještine negoli policijski službenici?	M	3,2	1,25	-1,061	0,29	-0,17	ž	3,38	1,06	Smatrate li da su policijske službenice racionalnije i opreznije u svojem postupanju, a u konačnici pozitivno utječu na muškarce te kod njih povećavaju ovu tendenciju?	M	3,33	1,19	0,388	0,698	0,07	ž	3,26	1,1	Smatrate li da su policijski službenici, koji ophodnju obavljaju s policijskim službenicima, manje agresivni?	M	3,28	1,2	1,547	0,124	0,26	ž	3,02	1,09	Smatrate li da se građani manje pritužuju na postupanje žena u policiji?	M	3,39	1,25	1,911	0,57	0,32	ž	3,07	1,12	Smatrate li da će veći broj policijskih službenica poboljšati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos policije i zajednice?	M	3,45	1,34	0,792	0,429	0,15	ž	3,3	1,15	Smatrate li da se žene policijske službenice manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan službe od policijskih službenika?	M	3,3	1,17	1,305	0,193
Smatrate li da su policijske službenice obrazovanije nego policijski službenici te pokazuju superiornije menadžerske vještine?	M	3,13	1,14	-0,043	0,965	0,006																																																																		
	ž	3,14	1,07				Smatrate li da policijske službenice imaju bolje komunikacijske vještine negoli policijski službenici?	M	3,2	1,25	-1,061	0,29	-0,17	ž	3,38	1,06	Smatrate li da su policijske službenice racionalnije i opreznije u svojem postupanju, a u konačnici pozitivno utječu na muškarce te kod njih povećavaju ovu tendenciju?	M	3,33	1,19	0,388	0,698	0,07	ž	3,26	1,1	Smatrate li da su policijski službenici, koji ophodnju obavljaju s policijskim službenicima, manje agresivni?	M	3,28	1,2	1,547	0,124	0,26	ž	3,02	1,09	Smatrate li da se građani manje pritužuju na postupanje žena u policiji?	M	3,39	1,25	1,911	0,57	0,32	ž	3,07	1,12	Smatrate li da će veći broj policijskih službenica poboljšati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos policije i zajednice?	M	3,45	1,34	0,792	0,429	0,15	ž	3,3	1,15	Smatrate li da se žene policijske službenice manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan službe od policijskih službenika?	M	3,3	1,17	1,305	0,193	0,2	ž	3,1	1,03						
Smatrate li da policijske službenice imaju bolje komunikacijske vještine negoli policijski službenici?	M	3,2	1,25	-1,061	0,29	-0,17																																																																		
	ž	3,38	1,06				Smatrate li da su policijske službenice racionalnije i opreznije u svojem postupanju, a u konačnici pozitivno utječu na muškarce te kod njih povećavaju ovu tendenciju?	M	3,33	1,19	0,388	0,698	0,07	ž	3,26	1,1	Smatrate li da su policijski službenici, koji ophodnju obavljaju s policijskim službenicima, manje agresivni?	M	3,28	1,2	1,547	0,124	0,26	ž	3,02	1,09	Smatrate li da se građani manje pritužuju na postupanje žena u policiji?	M	3,39	1,25	1,911	0,57	0,32	ž	3,07	1,12	Smatrate li da će veći broj policijskih službenica poboljšati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos policije i zajednice?	M	3,45	1,34	0,792	0,429	0,15	ž	3,3	1,15	Smatrate li da se žene policijske službenice manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan službe od policijskih službenika?	M	3,3	1,17	1,305	0,193	0,2	ž	3,1	1,03																
Smatrate li da su policijske službenice racionalnije i opreznije u svojem postupanju, a u konačnici pozitivno utječu na muškarce te kod njih povećavaju ovu tendenciju?	M	3,33	1,19	0,388	0,698	0,07																																																																		
	ž	3,26	1,1				Smatrate li da su policijski službenici, koji ophodnju obavljaju s policijskim službenicima, manje agresivni?	M	3,28	1,2	1,547	0,124	0,26	ž	3,02	1,09	Smatrate li da se građani manje pritužuju na postupanje žena u policiji?	M	3,39	1,25	1,911	0,57	0,32	ž	3,07	1,12	Smatrate li da će veći broj policijskih službenica poboljšati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos policije i zajednice?	M	3,45	1,34	0,792	0,429	0,15	ž	3,3	1,15	Smatrate li da se žene policijske službenice manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan službe od policijskih službenika?	M	3,3	1,17	1,305	0,193	0,2	ž	3,1	1,03																										
Smatrate li da su policijski službenici, koji ophodnju obavljaju s policijskim službenicima, manje agresivni?	M	3,28	1,2	1,547	0,124	0,26																																																																		
	ž	3,02	1,09				Smatrate li da se građani manje pritužuju na postupanje žena u policiji?	M	3,39	1,25	1,911	0,57	0,32	ž	3,07	1,12	Smatrate li da će veći broj policijskih službenica poboljšati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos policije i zajednice?	M	3,45	1,34	0,792	0,429	0,15	ž	3,3	1,15	Smatrate li da se žene policijske službenice manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan službe od policijskih službenika?	M	3,3	1,17	1,305	0,193	0,2	ž	3,1	1,03																																				
Smatrate li da se građani manje pritužuju na postupanje žena u policiji?	M	3,39	1,25	1,911	0,57	0,32																																																																		
	ž	3,07	1,12				Smatrate li da će veći broj policijskih službenica poboljšati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos policije i zajednice?	M	3,45	1,34	0,792	0,429	0,15	ž	3,3	1,15	Smatrate li da se žene policijske službenice manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan službe od policijskih službenika?	M	3,3	1,17	1,305	0,193	0,2	ž	3,1	1,03																																														
Smatrate li da će veći broj policijskih službenica poboljšati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos policije i zajednice?	M	3,45	1,34	0,792	0,429	0,15																																																																		
	ž	3,3	1,15				Smatrate li da se žene policijske službenice manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan službe od policijskih službenika?	M	3,3	1,17	1,305	0,193	0,2	ž	3,1	1,03																																																								
Smatrate li da se žene policijske službenice manje „upuštaju“ u nedozvoljena ponašanja u službi i izvan službe od policijskih službenika?	M	3,3	1,17	1,305	0,193	0,2																																																																		
	ž	3,1	1,03																																																																					

Tablica 3. Rezultati t-testa na skali odnosa prema policijskim službenicama

Tvrdnja	Spol	Mean	Std. Dev.	T	p	Mean Difference
Smatrate li da policijske službenice brže napreduju u službi od policijskih službenika?	M	2,66	1,07	0,045	0,964	0
	ž	2,66	1,07			
Smatrate li da se u situaciji kod pružanja intervencija policijski službenici zaštitnički ponašaju prema policijskoj službenici?	M	3,39	1,02	2,124*	0,035	0,34
	ž	3,07	1,04			
Smatrate li da pri dodjeljivanju zahtjevnih i kompliciranih poslova dolazi do isticanja razlike u spolu, na način da posao nije povjeren policijskoj službenici?	M	3,41	1,15	1,417	0,143	0,24
	ž	3,17	1,15			
Smatrate li da se građani drugačije ponašaju prema ženama u policiji?	M	3,72	1,05	2,203*	0,029	0,35
	ž	3,37	1,18			

Dakle, hipotezu da ne postoje statistički značajne razlike između muškaraca i žena, stanovnici Istarske županije, u stavovima prema ženama u policiji, u cijelosti su potvrdili. Hipoteza djelomično nije potvrđena samo na skali „Odnos prema policijskim službenicama“.

5. RASPRAVA

Rezultati provedenog istraživanja pružaju uvid u stavove građana prema određenim karakteristikama policijskih službenica te odgovaraju na pitanje postoje li razlike u stavovima s obzirom na spol ispitanika, kao i na što se te razlike odnose.

U prvome dijelu upitnika koji se odnosi na kontakte s policijom, negativno iskustvo i vidljivost policije – zanimljivo je primijetiti da se ovi rezultati gotovo potpuno podudaraju s rezultatima Nacionalnog istraživanja javnog mijenja provedenog 2009. godine (Cajner Mraović, 2009) za cijelu Republiku Hrvatsku.

U setu pitanja koji se odnosi na stavove o uspješnosti policijskih službenica u odnosu na pojedine poslove, moglo se pretpostaviti da će ispitanici biti stava kako su žene uspješnije u poslovima koji ne zahtijevaju fizičku snagu i u kojima nisu konstantno izložene opasnosti, jer je već tradicionalno uvriježeno mišljenje da su žene krhki i slabiji spol. Tako najmanji dio ispitanih građana smatra da su žene uspješne u poslovima interventne policije, koji zahtijevaju fizičku snagu, poznavanje borilačkih vještina, uporabu sredstava prisile, osiguranje javnih okupljanja visokog rizika, uhićenje počinitelja kaznenih djela koji pružaju otpor, smjenski i noćni rad, te izlaganje ekstremnim temperaturama. U prethodno provedenom istraživanju među djelatnicima Policijske uprave istarske (Delač Fabris, Borovec, 2019) dobiven je isti rezultat, a uspoređujući dobivene odgovore u odnosu na

spol, dolazimo do zaključka da je to jedno od pitanja s kojim se slažu i muškarci i žene. Dok su građani stava kako su žene uspješnije na poslovima granične i temeljne policije, policijski su službenici stava da su žene najmanje uspješne na poslovima temeljne policije smatrajući te poslove jednako opasne za žene kao i poslove interventne policije.

Ispitujući stavove građana prema ponašanju policijskih službenica, njihovu izgledu, uspješnosti u radu, komunikaciji, pouzdanosti, stručnosti, komunikativnosti, ali i nekim drugim karakteristikama – većina građana je odgovarajući na pitanja ostala neopredijeljena. Ipak su dobiveni zanimljivi rezultati koji potvrđuju i prethodno provedena istraživanja, te istraživanje među muškarcima i ženama unutar sustava, a govore u prilog tome da se policijske službenice smatra uspješnijima u zaštiti djece i žena od nasilja. Uvjerenje o tome je razumljivo uzimajući u obzir regulative unutar policijskog zakonodavstva koje obvezuje da sa ženama žrtvama kaznenih djela postupaju policijske službenice, a s djecom posebno osposobljeni službenici iz područja maloljetničke delinkvencije i kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika. U tim područjima policijskog rada češće su zastupljene žene od muškaraca, što svakako utječe na dobivene rezultate. Isto potvrđuje istraživanje koje su proveli Hipp i Rizo (2010) iz kojeg proizlazi kako su policijske službenice vrlo uspješne u postupanju sa ženama žrtvama kaznenih djela, te kako policijske službenice pokazuju više suosjećanja, brige, strpljenja i razumijevanja nego njihovi muški kolege. Također se ovi podaci mogu objasniti i činjenicom da su od prvih ulazaka u policijske redove ženama dodjeljivana „kulturološki i društveno primjerena“ radna mjesta kod obavljanja operativnih poslova (Becker i sur., 2012; prema Delač Fabris, Borovec, 2019). Usporedivši i druga dostupna istraživanja, između ostalog istraživanje SEPCA-e (2010), ispitanici su suglasni s tim da su žene djelotvornije na poslovima i zadacima koji zahtijevaju komunikativnost, empatičnost, analitičnost, pedantnost i slično, a to su: rad s djecom, građanima, žrtvama nasilja, istraživanje zločina, prikupljanje informacija, operativno promatranje, pretraga osoba ženskog spola, prevencija, administracija, priprema dokumenata i slično. Visok stupanj slaganja s ovim ili sličnim tvrdnjama dobiven je i u ovome istraživanju.

Građani također smatraju kako će veći broj policijskih službenica povećati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos sa zajednicom.

Analizirajući pitanje jesu li policijske službenice pristojnije, odgovori dobiveni provedenim istraživanjem unutar policijskog sustava (Delač Fabris, Borovec, 2019) kazuju kako se ispitanici uopće ili uglavnom ne slažu, te su stava kako službenice nisu pristojnije od svojih muških kolega. Ako analiziramo prema spolu, većina ispitanika na pitanje odgovara neutralno, a žene ipak daju nešto pozitivniji odgovor i smatraju se pristojnijima, u odnosu na muškarce koji daju negativne odgovore te smatraju da su oni pristojniji od policijskih službenica. Međutim u ovom istraživanju, građani smatraju da su policijske službenice pristojnije od policijskih službenika, a pretpostavlja se da su to zaključili na osnovi kontakata koje su ostvarili s policijom.

Građani također smatraju da su žene policijske službenice motiviranije, poštenije, racionalnije i opreznije u postupanju od svojih muških kolega, da bolje postupaju po propisima od svojih muških kolega, otvorenije su za komunikaciju s građanima te samim

time bolje surađuju s građanima u rješavanju problema, a što pridonosi i mišljenju kako smatraju da se građani manje pritužuju na postupanje policijskih službenica. Da se policijske službenice smatra racionalnijima i opreznijima, potvrdili su i sami policijski službenici i službenice (Delač Fabris, Borovec, 2019), a prema Hipp i Rizzo (2010) također su žene policijske službenice racionalnije i opreznije u svojem postupanju, a što u konačnici utječe na muškarce te kod njih povećava ovu tendenciju. Prema istraživanjima žene racionalnije prosuđuju situacije te se ne oslanjaju isključivo na tjelesnu snagu kod rješavanja određenih situacija. Građani su stava da su žene motiviranija kategorija zaposlenika u policiji negoli muškarci; Hipp i Rizzo (2010) također smatraju da su žene motiviranije, no istraživanje provedeno među policijskim službenicima iznjedrilo je rezultat kako žene nisu motiviranije od svojih muških kolega. Na motivaciju utječe zadovoljstvo poslom i obrnuto, što znači da nezadovoljni nisu motivirani, odnosno ne rade predano i odgovorno svoj posao (Borovec, Balgač, Karlović, 2011). No slika motiviranosti prema građanima reflektirala se drugačije negoli unutar istraživanog sustava. Iako se građani slažu s tvrdnjom da su policijske službenice bolje u suradnji s njima, i po ovome stavu možemo zaključiti da se stavovi policijskih službenika i građana o ženama ne podudaraju; iz čega proizlazi da su građani pozitivnijeg stava od policijskih službenika kada je u pitanju suradnja s policijom.

Do sada su sva istraživanja potvrdila stav da žene sporije napreduju u službi, a uvjeti za napredovanje posebno su nepovoljni za žene koje zbog majčinstva izbjavaju s posla (Balgač, 2017) – isti je rezultat i ovoga istraživanja među građanima Istarske županije, kao i istraživanja provedena na razini Ministarstva unutarnjih poslova (Balgač, 2017); dok je istraživanje provedeno među policijskim službenicima Policijske uprave istarske (Delač Fabris, Borovec, 2019) iznjedrilo stav posebno muških kolega da policijske službenice brže napreduju u službi.

Također rezultati ispitivanja provedenih među građanima potvrđuju stav da se žene manje upuštaju u nedozvoljena ponašanja. Taj stav dijele i anketirani policijski službenici i službenice (Delač Fabris, Borovec, 2019). Ova je činjenica važna sama po sebi, ali i zbog očuvanja slike o policiji u javnosti, kao i kod strategije zapošljavanja jer je cilj svake organizacije da ima veći broj djelatnika koji će posao obavljati na korektan i zakonit način (Balgač, 2017).

Stupanj slaganja najniži je u odnosu na tvrdnje da su policijske službenice učinkovitije u održavanju javnog reda i mira, da brže reagiraju na problem te da su pouzdanije od policijskih službenika.

Građani također smatraju kako će veći broj policijskih službenica povećati ugled i imidž policije pri provođenju zakona te unaprijediti odnos sa zajednicom. Jedna od važnijih prednosti koje su žene donijele u policijski sustav jesu njihove komunikacijske vještine. Ovim istraživanjem potvrđeno je da građani Istre to prepoznaju kod policijskih službenica i stava su da su policijske službenice otvorenije za komunikaciju i imaju razvijenije komunikacijske vještine. Naime, i policijski službenici slažu se s tvrdnjama da su žene u njihovim redovima otvorenije za komunikaciju, no stava su da žene nemaju razvijenije komunikacijske vještine od muškaraca (Delač Fabris, Borovec, 2019). Istraživanja pokazuju da zapošljavanje

policijskih službenika (bez obzira na spol) s dobrim komunikacijskim vještinama donosi korist sustavu i zajednici (Hipp i Rizo, 2010). Osobe koje koriste komunikativnost kao način rješavanja problema, koristit će manje prekomjernu silu (Lonsway, 2000 prema Hipp i Rizo, 2010). Dobar policajac koristi komunikacijske vještine i u opasnim situacijama i u svakodnevnim susretima s građanima. Pa tako istraživanja pretpostavljaju da su žene „dobre policajci“ upravo zbog uspješnije komunikacije. Za kvalitetnu interakciju sa zajednicom komunikacija je od velike važnosti, a to dodatno pridonosi novim modelima rada usmjerenim pružanju usluga građanima i pomaganju u rješavanju njihovih problema za razliku od tradicionalnih pristupa koji nisu poznavali važnost komunikacije već su bili usmjereni provođenju zakona i kažnjavanju građana (Hipp, Rizo, 2010; Borovec, 2017).

Iako su odgovori na pitanju o obrazovanosti i boljim menadžerskim vještinama bili mahom neutralni, ipak je veći dio ispitanika iskazao slaganje s tom tvrdnjom, što potvrđuju istraživanja koja su proveli Hipp i Rizzo (2010) o tome kako su žene bolje obrazovane nego muškarci i pokazuju drugačije stilove rukovođenja koji su primjereniji modernim policijskim organizacijama te su kao rukovoditelji fleksibilnije, proaktivnije i kreativnije.

Uz ispitivanje stavova o policijskim službenicama u ovome radu, bilo je bitno ispitati i rodne razlike među građanima Istarske županije u odnosu prema policijskim službenicama. Rezultati t-testa pokazuju da ne postoje statistički značajne razlike u velikoj većini mjerenih obilježja, odnosno da razlike postoje na dvije varijable. Naime građani, većinom muškarci, smatraju da se u situacijama pružanja intervencija policijski službenici zaštitnički ponašaju prema policijskim službenicama i da se i sami građani drugačije odnose prema policijskim službenicama. To se pokazalo i u drugim istraživanjima (Delač Fabris, Borovec, 2019) te prema istraživanjima koja je provela Davis (2005) u kojima se također navodi da se muškarci smatraju tjelesno jačima od žena kada se radi o postupanju u nasilnim situacijama, te su zabrinuti za sigurnost svojih kolegica zbog nedostatka tjelesne snage. Građani su stava da su policijski službenici manje agresivni kada obavljaju ophodnju s policijskim službenicama, isto potvrđuju Hipp i Rizzo (2010) u svojim istraživanjima, dok istraživanje provedeno među policijskim službenicama (Delač Fabris, Borovec, 2019) daje suprotan rezultat, kako policijski službenici nisu manje agresivni kada ophodnju obavljaju sa ženama.

Na temelju rezultata istraživanja u stanovnika Istarske županije, može se konstatirati da je hipoteza kako ne postoje statistički značajne razlike između muškaraca i žena, u stavovima prema ženama u policiji u cijelosti potvrđena. Hipoteza djelomično nije potvrđena samo na skali „Odnos prema policijskim službenicama“.

6. ZAKLJUČAK

Ovo je istraživanje provedeno na području Istarske županije te nužno ne odražava sliku unutar hrvatskog društva, posebno zato što je provedeno na relativno malom broju ispitanika, a što ima utjecaja na dobivene rezultate te mu je to jedno od ograničenja. No, svakako valja napomenuti da je provedeno istraživanje korisno jer pruža uvid u pitanje stavova prema nekim karakteristikama žena u policiji te pomaže razumijevanju uloge žena

u tom sustavu. Ovakva se istraživanja do sada kod nas nisu provodila, ali valja napomenuti da se dobiveni rezultati gotovo u potpunosti slažu s rezultatima sličnih istraživanja stavova o ženama u policiji provedenima u inozemstvu. Rezultati istraživanja koji daju uvid u stanje rodne ravnopravnosti uvijek su vrlo zanimljivi, pa tako i ovi. Bez obzira na to što živimo u 21. stoljeću koje je obilježio ubrzani društveni i tehnološki napredak, o rodnoj ravnopravnosti možemo govoriti u kontekstu usporenog napretka. Iako je taj napredak kroz posljednjih stotinu godina vidljiv, a uvođenjem rodnih politika, te obveza društvu kroz konvencije i deklaracije; žene su u društvu dobile svoje „mjesto“ i prava, no latentna doza diskriminacije sveopće je prisutna.

Prema dobivenim rezultatima istraživanja unutar policijskog sustava i rezultatima provedenim među građanima, jasno se daje zaključiti da se razlike između žena i muškaraca policijskih službenika u većoj mjeri rade unutar sustava, nego izvan njega, te toj razlici najviše doprinose stavovi policijskih službenika.

Žene se i dalje percipira kao slabiji spol, i stavovi koji se odnose na radna mjesta i postupanja gdje se očekuje upotreba fizičke snage, prilično su negativniji iz čega se može pogrešno zaključivati da je tjelesna snaga jedina prepreka do ostvarenja pune ravnopravnosti u policijskom sustavu. No, nešto presudnije od tjelesne snage za ovaj posao jest vještina, a ona nije urođena. Obveza svakog pojedinca u policijskoj službi, i muškarca i žene, ali i institucije, jest stjecanje i unaprjeđivanje vještine do željenog standarda. Jer „što ne možeš snagom možeš vještinom“, a građani će to nagraditi pozitivnom percepcijom policije. Od žena se očekuje da djeluju poput policajca, a da se pri tome ponašaju poput dame (Davis, 2005), što znači da za žene vrijede dvostruki kriteriji i primorane su mnogo više ulagati u svoj rad da bi bile jednako cijenjene kao njihove muške kolege. Uz stres koji policijski posao nosi, dodatan su stres predrasude kolega, ali i građana.

Zaključak istraživanja da se veće razlike u rodnoj (ne)ravnopravnosti rade unutar sustava negoli izvan njega, trebao bi potaknuti politiku rodne ravnopravnosti u Ministarstvu unutarnjih poslova, s ciljem poticanja razvijanja pozitivnih stavova muških kolega prema policijskim službenicama. Implementacija novih suvremenih modela policijskog rada i djelovanja, kao što su Policija u zajednici (Borovec, Kutnjak Ivković, 2013; Cajner Mraović, Faber, Volarević, 2003; Champion, Rush, 1997) i Kriminalističko-obavještajni model rada – poslovni model upravljanja policijom (Gonzales, Schofield, Herraiz, 2005; Mastrofski, 2006), koji više nisu samo tradicionalno kontrola i nadzor nad građanima i provedba zakona te primjena represivnih metoda uključujući i sredstva prisile već pružaju više prostora za rodnu zastupljenost žena u obavljanju policijskih poslova, uvelike bi doprinijela pozitivnoj politici rodne ravnopravnosti te općenito pozitivnijoj percepciji policije u društvu. Neizostavna je preporuka – provođenje opsežnih longitudinalnih i transverzalnih istraživanja rodne (ne)ravnopravnosti, kojih je u Hrvatskoj trenutačno vrlo malo, te analiziranjem rezultata istraživanja dobivenih u ostatku svijeta, raditi na podržavajućoj politici rodne ravnopravnosti. Sva dobivena saznanja i preporuke primjenjivati u praksi i težiti visoko razvijenom društvu u kojem nema mjesta predrasudama. Ovo, a i svako sljedeće istraživanje i analiza rodne ravnopravnosti, značajno je za proces daljnjeg osvješćivanja rodno osjetljive politike.

LITERATURA

1. Abercrombie, N., Hill, S., Turner, B.S. (2008). *Rječnik sociologije*, Zagreb, Naklada: Jesenski i Turk.
2. Balgač, I. (2017). *Žene u policiji, rodni aspekti policijske prakse u Republici Hrvatskoj*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova.
3. Borovec, K. (2017). *Strategija policija u zajednici i njezin utjecaj na strah od kriminala, percepciju kriminaliteta i javnog nereda u Hrvatskoj*, Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova.
4. Borovec, K., Balgač, I., Karlović, R. (2011). *Interna komunikacija u Ministarstvu unutarnjih poslova, Procjena zadovoljstva poslom i zadovoljstva internom komunikacijom*, Zagreb, Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska akademija.
5. Borovec, K., Balgač I., Cajner Mraović, I. (2019). Police Visibility as an Influencing Factor on Citizens Perception of Safety. *VARSTVOSLOVJE „Journal of Criminal Justice and Security*, 2/21, str.135-160.
6. Borovec, K., Kutnjak Ivković, S. (2013). Croatia. U: Nalla, M., Newman, G.R. (ur.), *Community Policing in Indigenous Communities*. Boca Raton, FL: CRC Press (231.246.)
7. Cajner Mraović, I. (2009). *Nacionalno istraživanje javnog mijenja „O percepciji sigurnosti građana, postupanju policije, te suradnji između policije i lokalne zajednice“*, Zagreb.
8. Cajner Mraović, I., Faber, V., Volarević, G. (2003). *Strategija djelovanja policija u zajednici*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova.
9. Champion, D. J., Rush, G. E. (1997). *Policing in the Community*. New Jersey: Prentice Hall.
10. Davis, T.A. (2005). *Gender inequality in law enforcement and males' attitudes and perceptions toward women working in law enforcement*. Arlington, TX: University of Texas AT Arlington.
11. Delač Fabris, S., Borovec, K. (2019). Stavovi prema određenim karakteristikama žena u policiji, *Policija i sigurnost*, 2/2019 (111-129).
12. Furlan, I., Kljajić, S., Kolesarić, V., Krizmanić, M., Petz, B., Szabo, S., Šverko, B. (2005). *Psihologijski rječnik*, Zagreb, Naklada slap.
13. Giddens, A. (2007). *Sociologija*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
14. Glasilo MUP (2010), *Žene u policiji*, http://stari.mup.hr/UserDocsImages/Glasilo%20MUP/2010/br46_prilog.pdf. Pristupljeno 25. 10. 2017.
15. Gonzales, A.R., Schofield, R.B., Herraiz (2005). *Intelligence-Led Policing: The new Intelligence Architecture. New Realities, Law Enforcement in the past- 9/11 Era*. Washington, DC: Bureau od Justice Assistance.
16. Haralambos, M., Holborn, M. (2002). *Sociologija, teme i perspektive*. Zagreb: Golden marketing.

17. Hipp, D., Rizo, J. (2010). Females in policing: Strides and future challenges in a male dominated profession. Honoro project III., dostupno na <https://aurora.edu/documents/academics/special-programs/honors/Jenny%20Rizo%20-%20Women%20In%20Policing.pdf>. Pristupljeno 28. 4. 2017.
18. Kamenov, Ž., Galić, B. (2011). *Rodna ravnopravnost i diskriminacija u Hrvatskoj, Istraživanje „Percepcija, iskustva i stavovi o rodnoj diskriminaciji u RH“*, Zagreb, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH.
19. Kašić, B., Marijan, J., Pešut, J. (2005). *Vodič prema politici radne jednakosti: izazovi i mogućnosti*. Zagreb: Centar za ženske studije.
20. Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (1979)., dostupno na <https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocImages/arhiva/preuzimanje/biblioteka-ona/UN%20Konvencija%20o%20uklanjanju%20svih%20oblika%20diskriminacije%20%C5%BEena%20i%20Zaklju%C4%8Dni%20komentari%20Odbora%20na%202.%20i%203.%20izvje%C5%A1%C4%87e%20RH.pdf>. Pristupljeno 20. 1. 2018.
21. Martin, S. E. (1996). *Doing gender, doing police work: an examination of the barriers to the integration of women officers*. The Australian Institut of Criminology Conference First Australian Women Police Conference. Sydney.
22. Mastrofski, S. D. (2006). *Police Organisation and Management Issues for the Next Decade*. Paper presented at the Nacional Institute of Justice (NIJ) Policing Research Workshop. Planing for the Future, Washington, DC, November 28-29, 2006. Pristupljeno 29. 11. 2017. Na <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/218584.pdf>.
23. Montgomery, R. (2012). *Gender audits in policing organizations*. Prepared for Status of women Canada. Izvor: <http://www.swc-cfc.gc.ca/rc-cr/gapo-ebop/index-eng.html>. Pristupljeno 25. 10. 2017.
24. Mrežni portal Moj posao (2017). Dan jednakih plaća – Do jednakosti nam treba još 170 godina, dostupno na <https://www.moj-posao.net/Savjet/77351/Dan-jednakih-placa-Do-ekonomske-jednakosti-treba-nam-jos-170-godina/2/>. Pristupljeno 13. 1. 2018.
25. Mrežni portal Svijet sigurnosti (2019). Svjetska konferencija žena u sigurnosti, <https://www.svijetsigurnosti.com/svjetska-konferencija-zena-u-sigurnosti/>. Pristupljeno 23. 12. 2019.
26. Nacionalna politika za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine. NN 88/11., Zagreb: Narodne novine.
27. Pojmovnik rodne terminologije prema standardima Europske unije (2007). Zagreb, dostupno na https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocImages/arhiva/preuzimanje/biblioteka-ona/Publikacija_Pojmovnik%20rodne%20terminologije%20prema%20standardima%20Europske%20unije.pdf. Pristupljeno 13. 2. 2018.
28. Prenzel, T., Sinclair, G. (2013). *Gender audits in policing organizations*. Prepared for Status of women Canada. Pristupljeno 25. listopada 2017. Na: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijlcj.2012.12.001>.

29. SEPCA (2010). *Uspostavljanje mreže žena policijskih službenica jugoistočne Europe: Izvješće o rezultatima istraživanja*. Beograd: Publikum.
30. Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH (2009). *UN-ova konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije*. Zagreb. Biblioteka ONA.
31. WPON (2012). *Smjernice za rodno osjetljivu praksu s posebnim osvrtom na privlačenje, odabir i profesionalni razvoj žena u policiji*. Beograd: SESAC.
32. Zakon o ravnopravnosti spolova (Narodne novine 82/08., 69/17.), dostupno na: <https://zakon.hr/z/388/Zakon-o-ravnopravnosti-spolova>. Pristupljeno 29. 10. 2017.

GENDER (IN)EQUALITY: CITIZENS ATTITUDES AND PERCEPTIONS OF FEMALE POLICE OFFICERS

Abstract

The paper on gender (in)equality; attitudes and perceptions of citizens towards female police officers in relation to male police officers is based on a survey conducted among citizens of Istria Country. The paper provides insight into citizens attitudes towards women vs. their male counterparts in the police based on the results obtained through field research and a review of relevant literature. The aim of the research was to determine citizens' attitudes towards female police officers in relation to their colleagues, and the differences in the attitudes with regard to the gender of the respondent. The survey was conducted in the Istria Region by interviewing citizens of both sexes. The survey questionnaire consisted of three sets of questions pertaining to sociodemographic characteristics, an examination of citizens' attitudes about women's performance in policing in comparison with the performance of their male counterparts, motivation, expertise in handling, success in protecting women and children. The results of the work are compared with the results of a previously conducted survey of attitudes and perceptions of police officers towards women in the police force, also conducted in the Istria Country. The results show mostly positive attitudes towards women in the police force and there were no significant differences in attitudes with regard to the gender of the respondents.

Keywords: gender (in) equality, women in police force, citizens attitudes, women's performance in police, Istria Country.

